

*Posvet o modelih in metodah za projekcije emisij
toplogrednih plinov do leta 2050*

Izhodišča za razpravo O obveznostih poročanja projekcij

Matjaž Česen

Ljubljana, FDV, 15. 9. 2021

LIFE
CLIMATE
PATH
2050

Zakaj projekcije?

Cilji + ukrepi (nacionalne potrebe)

NEPN

Dekarbonizacija

* Zmanjšanje emisije TGP (neETS) **-20 %**

* LULUCF **vsaj neto nič**

* Delež OVE **27%**, sektorski deleži, delež biogoriv v prometu

* **opuščanje premoga, prepoved ELKO kotlov, OVE plini**

Energetska učinkovitost

* Zmanjšanje rabe končne energije na **54,9 TWh 2030**

* Raba energije v stavbah ...

Ukrepi in politike v kmetijstvu

Preglednica 17: Pregled obstoječih instrumentov v kmetijstvu

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Cilji
SPODBUIJANJE ZMANJŠANJA EMISIJ TGP V SEKTORJU KMETIJSTVO NA SPLOŠNO			
Javna svetovalna služba	OP TGP	✓	Izobraževanje/ usposabljanje
	PRP		
Programi usposabljanja, svetovanja in demonstracijski projekti	OP TGP	✓	Izobraževanje/ usposabljanje
	PRP	✓	
Raziskave in inovacije v kmetijstvu	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)
	PRP	✓	
Lokalne akcijske skupine	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)
	PRP	✓	
POVEČANJE UČINKOVITOSTI REJE ŽIVALI IN DELEŽA REJE Z MAJHNIMI IZPUSTI TER SPODI			
Spodbude za naložbe v osnovna sredstva, ki izboljšajo splošno učinkovitost kmetijskega gospodarstva in v infrastrukturo, povezano z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)
	PRP	✓	

Mednarodni cilji – pogajanja Slovenije

Cilji na področju emisij toplogrednih plinov (neETS)

Cilji na področju emisij onesnaževal zraka (EU, UNECE)

Cilji NEPN

Obveznost poročanja projekcij - pregled

Strateški dokumenti

Poročanje projekcij

NEPN	Dolgoročna podnebna strategija	Projekcije TGP	Projekcije onesnaževal (SO ₂ , NO _x , NMVOC, NH ₃ , PM 2.5) - NEC
10 letno obdobje	30 letno obdobje	20 letno obdobje	15 letno obdobje
Vsaki 10 let (posodobitev po petih letih)	Vsaki 10 let (posodobitev po petih letih)	Vsako liho leto	Vsako liho leto
Poleg ciljev vsebuje analitične podlage: 1. Oceno vplivov obstoječih in načrtovanih ukrepov 2. Oceno makroekonomskih in kolikor možno zdravstvenih, okoljskih in družbenih vplivov 3. Medsebojne vplive med ukrepi za razsežnosti	Vsebuje: 1. Projekcije emisij in ponorov 2. Pričakovan razvoj gospodarstva 3. Kolikor mogoče socialno ekonomske učinke, makroekonomske učinke, tveganja in koristi za zdravje in okolje 4. povezave z ostalimi cilji	Vsebuje: 1. Informacije o ukrepih (opis, učinki, stroški, povezava s projekcijami) 2. Informacije o projekcijah TGP (po plinih, sektorjih, ETS/neETS, parametri, opis modelov) Dveletno poročanje UNFCCC	Vsebuje: 1. Nacionalne projekcije emisij onesnaževal zraka, parametri, podroben opis metodologije, podroben opis gibanja emisij, ukrepi Dveletno poročanje UNECE

Uredba o upravljanju energetske unije: 39. člen.

Države članice do 1. januarja 2021 začnejo upravljati nacionalne sisteme za poročanje o politikah in ukrepih ter za poročanje o projekcijah antropogenih emisij toplogrednih plinov iz virov in po ponorih odvzetih toplogrednih plinov ter si prizadevajo za njihovo nenehno izboljševanje. Navedeni sistemi vključujejo ustrezne institucionalne, pravne in postopkovne ureditve, vzpostavljene v državi članici, za ocenjevanje politike in pripravo projekcij antropogenih emisij toplogrednih plinov iz virov in po ponorih odvzetih toplogrednih plinov.

Obveznosti poročanja projekcij (1)

Uredba o upravljanju energetske unije:

NEPN: 10 letni načrt – prvi konec 2019, osvežitev vsakih 10 let; posodobitev (ni obvezna - utemeljitev) sredi 2024 in vsakih 10 let (osnutki eno leto prej) – **5 letna dinamika**

(Člen 8 – analitične podlage)

Države v NEPN predstavijo oceno:

- a) vplivov načrtovanih politik in ukrepov na razvoj energetskega sistema ter emisije TGP vključno s primerjavo s projekcijo z obstoječimi ukrepi
- b) makroekonomskih in kolikor mogoče zdravstvenih, okoljskih in družbenih vplivov načrtovanih politik in ukrepov vključno s primerjavo s projekcijo z obstoječimi ukrepi
- c) Medsebojnih vplivov med obstoječimi in načrtovanimi politikami in ukrepi znotraj razsežnosti ter za različne razsežnosti

Države v NEPN objavijo celovite informacije o domnevah, parametrih in metodologijah uporabljenih za končne scenarije in projekcije

Obveznosti poročanja projekcij (2)

Uredba o upravljanju energetske unije:

Dolgoročna podnebna strategija – za naslednjih 30 let (na 10 let pripravi in predloži EK, vsakih pet let posodobitev – po potrebi) – **5 letna dinamika**

Člen 15: Strategija mora vsebovati naslednje elemente:

- (a) Projekcije emisij in ponorov po sektorjih in skupno
- (b) Pričakovani napredek pri prehodu v gospodarstvo z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, ocenami dolgoročnih naložb in strategijami za raziskave, razvoj in inovacije;
- (c) kolikor je mogoče, pričakovane socialno-ekonomske učinke ukrepov za razogljichenje, ki med drugim vključujejo vidike, povezane z makroekonomskim in socialnim razvojem, tveganji in koristmi za zdravje ter varstvom okolja;
- (d) povezave z drugimi nacionalnimi dolgoročnimi cilji, načrtovanjem ter drugimi politikami, ukrepi in naložbami.

Obveznosti poročanja projekcij (3)

Uredba o upravljanju energetske unije:

Poročanje o ukrepih in projekcijah TGP (člen 18)

Države vsaki dve leti do 15. marca (vsako liho leto) poročajo Komisiji

- informacije o ukrepih (opis ukrepov, skupaj z učinki ukrepov, stroški, povezava s projekcijami)
- Nacionalne projekcije emisij in ponorov TGP (projekcije po plinih, sektorjih, ETS/neETS, parametre projekcij, opis modelov)

Vsebino podrobno predpisana – rezultati projekcij na letnem nivoju

Te informacije morajo biti vključene tudi v dveletnem poročilu o izvajanju NEPN, ki se ga posreduje Komisiji (člen 17)

Te informacije so potrebne tudi za pripravo **Dveletnih poročil in Nacionalnih poročil za UNFCCC**

Obveznosti poročanja projekcij (4)

Uredba o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala (NEC)

Poročanje projekcijah onesnaževal (člen 8)

Države vsaki dve leti do 15. marca (vsako liho leto) poročajo Komisiji

- Nacionalne projekcije emisij onesnaževal (projekcije po plinih (SO₂, NO_x, NMVOC, PM 2.5, BC, NH₃), po sektorjih, parametre projekcij, opis metodologije izračuna) – vsebina poročanja predpisana v prilogi IV

Te informacije so vključene tudi v poročanje emisij po **UNECE**